

Raadsdebat sociaal domein

RIB 2017-11: Financieel tekort sociaal domein

8 juni 2017

Ons huis staat in brand. Er moet geblust worden, en wel nu meteen!
Onze eerste zorg is de bewoners en hun kinderen er heelhuids uit te krijgen.
Het zou dan ook logisch zijn om de brandweer te bellen.
De brandweer heeft mandaat, expertise en ervaring. Daar kun je op vertrouwen.

Maar wat doet Venlo? Venlo gaat aan de slag met een tuinslang.
De wethouders met ervaring op het dossier zijn er niet meer.
De overgebleven coalitiepartijen steggelen over nieuwe wethouders.

Wat we nodig hebben is geen nieuwe wethouder, maar een brandweerman of –vrouw op het gebied van het sociaal domein. Iemand met mandaat, met expertise en ervaring, iemand waar we op kunnen bouwen en vertrouwen. Iemand die de zorgwereld door en door kent. Iemand die weet hoe een ambtelijke organisatie werkt. Iemand die die twee werelden bij elkaar kan brengen. Zodat onze inwoners de zorg blijven krijgen die ze nodig hebben. En Venlo financieel niet verder over de rand wordt geduwd.

De zittende wethouders zijn in de ogen van GroenLinks niet de brandweercommandant die we nodig hebben. De raadsconsultatie en de antwoorden op onze vragen hebben ons vertrouwen niet versterkt, integendeel.

Het tekort loopt op naar 45 miljoen euro over 3 jaar. Gi-gan-tisch.
Iedere week dat we wachten met maatregelen loopt het tekort op met 320.000 euro.
Het college zegt te werken aan maatregelen. Maar welke precies? En waar leiden die toe?
Ook deze raadsconsultatie blijft hangen in algemeenheden.

Een aantal voorbeelden, zeker niet uitputtend.

- Er zijn al een aantal concrete bijsturingmaatregelen genomen. Welke, wat leveren die op? En wanneer?
- Prestatieafspraken. Wat behelsen die, welke indicatoren zijn daarvoor gekozen, welke indelingsparameters van groepen burgers worden er gebruikt?
- Hoe kun je “onduidelijkheden omtrent verantwoordelijkheden en bevoegdheden” oplossen door verandering in de “bemensing” door te voeren?
- Hoe kan een deelproject Integrale Toegang bijdragen aan het halen van de doelstellingen?
- Een inhoudelijke visie op algemene voorzieningen. Was die er dan niet?
- Wie gaat Wanneer Wat Doen?
- Wat zijn de te verwachten resultaten?
- Wanneer worden die resultaten verwacht?
- Wat is het effect op de zorg?

Geen antwoord op deze vragen in de raadsinformatiebrief.

De organisatie is weer in control, zegt het college. Waar blijkt dat uit? Niet uit deze raadsconsultatie. Uit deze raadsconsultatie blijkt wel, eens te meer, dat het bij het huidige college ontbreekt aan zelfreflectie.

Tijdelijk het zicht verloren op de uitgaven? Wat ons allen overkomt is bepaald geen natuurramp, maar een gevolg van menselijk handelen. Daarvoor mag je als college niet weglopen. Erken dat er fouten zijn gemaakt. En dat we elkaar nodig hebben om die fouten te herstellen.

Wij vroegen vorige week aan u om GEZAMENLIJK de knelpunten te benoemen, daarna de oplossingen te formuleren, en vervolgens te bepalen wie de juiste mensen zijn om die oplossingen vorm te geven. Het college jij-bakt vervolgens door de vraag terug te leggen. Waar is uw leiderschap?

De les die de schuldhulpverlening ons leert is dat externe ondersteuning nodig is om uit de lethargie te kunnen geraken. Mensen die in de schulden zitten raken daardoor soms geblokkeerd en zijn dan niet in staat oplossingen te bedenken. Zo ontstaat een vicieuze cirkel waardoor ze dieper in het moeras zakken en schuldhulpverlening gemobiliseerd moet worden.

GroenLinks vraagt zich serieus af of een dergelijk fenomeen zich ook collectief kan voordoen. Zoals in onderhavig geval. Mocht dat zo zijn, dan is hulp van buiten noodzakelijk.

Voorzitter, wij hebben vele bedenkingen, dat mag duidelijk zijn.

Op dit moment is onze grootste wens: Stel zo snel mogelijk een brandweercommandant aan die de leiding kan nemen en ons voor uitbreiding van de catastrofe kan behoeden.

Het is moeilijk op basis van de raadsinformatiebrief wensen te formuleren. De voorliggende problemen kunnen we bovendien niet afdoen met wensen op hoofdlijnen. Een werkconferentie gericht op het samen zoeken naar oplossingen was beter geweest. We hebben dan ook getwijfeld of we verdere wensen zouden inbrengen vanavond. We doen het toch, want we willen onze verantwoordelijkheid nemen en mee richting geven. 13 punten.

1. Een onorthodoxe aanpak is nodig. Dat betekent ook over je eigen schaduw springen en openstaan voor kritiek.
2. Elke oplossing begint bij een heldere analyse van het probleem. Die is er nog steeds niet.
3. Organiseer op korte termijn een werkconferentie waar we samen met het veld, op basis van die heldere analyse, kunnen werken in de richting van de juiste oplossingen.
4. Het verlenen van zorg en behoud van kwaliteit moet voorop staan. Als dat niet binnen de budgetten van het vierkant past, zullen we elders naar middelen moeten zoeken. Daarvoor heeft GroenLinks steeds gepleit.
5. Venlo had een gedurfd plan om de WMO en jeugdzorg integraal in te voeren volgens dezelfde sociale structuren. Dit experiment is mislukt omdat we met de WMO veel verder waren. De jeugdzorg was nieuw voor ons en hadden we niet in de vingers. De kosten van de uitvoeringsteams Jeugd zijn opgelopen tot 4 miljoen euro. Na 2 jaar

- zou dat resultaat moeten opleveren. Maar dat blijkt niet het geval. Wij stellen dan ook voor om de werkwijze voor WMO en Jeugdzorg van elkaar los te koppelen.
6. De uitvoeringsteams jeugd zijn nog steeds een goed idee, maar zijn niet goed uitgevoerd. Ze zouden snel en efficiënt werken en alle autonome verwijzstromen bundelen, kortom de regie nemen. Dat is niet gelukt; ze zijn te traag; er is onvoldoende contact gelegd met verwijzers; het duurt veel te lang voordat keukentafelgesprekken en leef-zorgplannen van de grond komen (tot 6 maanden) en vooral hebben ze niet geleid tot een lagere instroom in de jeugdzorg (het absolute aantal jeugdigen in zorg is eerder toegenomen en ook de behandelkosten). Preventie lijkt daardoor niet tot stand te zijn gekomen. De medewerkers zijn zich eerder gaan ontwikkelen tot een nieuwe zorglaag die zelf behandelt en daardoor juist jeugdigen van de gepaste zorg afhoudt. Wij vragen ons dan ook af of de uitvoeringsteams Jeugd nog wel bestaansrecht hebben. We hebben behoefte aan snelle indicatie voor gepaste zorg; zo weinig als kan en zoveel als nodig!
 7. GroenLinks vindt dat de gemeente haar vertrouwen in huisartsen moet uitspreken als zijnde goede verwijzers naar de meest gepaste adequate zorg voor jongeren. De huisarts maakt gebruik van praktijkondersteuners die goede contacten onderhouden met zorginstellingen die gepaste zorg bieden; met een juiste balans tussen goedkope en dure trajecten via basis GGZ en specialistische GGZ. Dat kan het verschil zijn tussen een traject van 1.200 of 12.000 euro.
 8. De gemeente controleert haar samenwerkingspartners, de gecontracteerde zorginstellingen, niet of onvoldoende. We zijn klant maar weten niet welke zorg, of kwaliteit van zorg we inkopen en of ons geld op een zo doelmatige en efficiënt mogelijke wijze wordt besteed. We geven met andere woorden instellingen de maximale vrijheid om die zorg te leveren die men wil, hoe lang men wil. Hier zal Venlo snel grip op moeten krijgen. Budgetplafonds of zorginkoop moeten leiden tot een kritische houding bij de zorginstelling om met beperkte middelen zoveel mogelijk mensen te kunnen helpen door differentiatie in zorg.
 9. Venlo heeft aanvankelijk geen gebruik gemaakt van bestaande methodieken en systemen om geldstromen / declaratiestromen te beheersen. We dachten zelf betere systemen te kunnen ontwikkelen maar ook dat is niet gelukt. Maak dus gebruik van bewezen effectieve systemen!
 10. De transitie is nog niet van de grond gekomen. Integendeel, ons systeem lijkt de transitie tot stilstand te hebben gebracht. Er is geen stimulans geweest om initiatieven van onderuit te laten ontstaan. De transitie draait om het teruggeven van verantwoordelijkheid en autonomie aan onze burgers en het omarmen van hun initiatieven en creativiteit juist ook op sociaal terrein bijvoorbeeld door co-creatie. Vaak sterven ze een te vroege dood omdat ze te weinig passen in de door ons kunstmatig gecreëerde structuren. Loslaten in vertrouwen betekent juist het loslaten van die structuren, vertrouwen hebben in mensen, in vrijwilligers. Het lijkt alsof we een gemeentelijk verzorgingsstaatje hebben gecreëerd dat mensen juist eerder passief maakt.
 11. Ga coalities aan met mensen die er verstand van hebben. Luister naar betrokkenen en zorgaanbieders. Het veld wil graag meedenken en ziet nog veel verbetermogelijkheden. Enkele grote organisaties hebben de handen al ineen

geslagen. Zij pleiten ervoor het Venlose concurrentiemodel te verlaten¹. Neem die uitgestoken hand aan.

12. Het zou interessant kunnen zijn nader te analyseren waar de grootste zorgkosten in de jeugdzorg worden gemaakt. Mogelijk aan zorg voor kinderen in gezinnen met meer, complexe problematiek die ook op andere (zorg)terreinen hoge kosten genereren². Zo'n analyse zou kunnen leiden tot een veel gerichtere, integrale aanpak van betrokken gezinssystemen met hogere kwaliteit van leven als effect, tegen lagere kosten. In theorie zou dat een resultaat zijn van onze integrale aanpak WMO en jeugdzorg, maar zoals gezegd, dat is niet gelukt!
13. En natuurlijk, ga ook het gesprek aan met het Rijk over verhoging van de budgetten. GroenLinks heeft steeds gezegd dat de bezuinigingen die met de transitie gepaard gingen veel te hoog waren. Maar we zijn er ook van overtuigd dat het mogelijk is goede zorg te verlenen voor minder geld dan we nu uitgeven, als we het maar beter aanpakken.

Voorzitter, afrondend.

Stop met het zoeken naar een nieuwe wethouder. Bespaar Venlo deze kostenpost. Investeer in een professional die het dagelijks groeiende financiële lek kan dichten, met behoud van kwaliteit van zorg voor onze inwoners.

¹ *Naar aanleiding van het miljoenentekort in Venlo hebben een aantal organisaties als experts op algemene sociale voorzieningen de handen ineengeslagen. Het betreft MEE, BJZ, Assist, Wel.kom en Synthese. We willen gezamenlijk optrekken in het zoeken naar oplossingen. We maken ons zorgen en zien tegelijk veel verbetermogelijkheden in de inrichting van het sociale domein. We stappen uit het concurrentiemodel wat in Venlo door de aanbesteding ontstaan is. We hebben de gemeente als opdrachtgever en uitvoerder uitgenodigd dat ook te doen. In het voorliggend veld is het belangrijk dat inwoners profiteren van de verbindingen die samenwerking oplevert. Vanuit die insteek willen we actief meedenken en in gesprek gaan met de gemeente. We geloven dat een betere inrichting betere zorg oplevert en minder gaat kosten en staan open voor iedereen die deze ambitie met ons deelt.*

We hebben de gemeente uitgenodigd voor overleg en hen de handreiking gedaan in gezamenlijkheid vanuit partnership na te denken over het herontwerp van het voorliggende veld. Gemeente heeft deze handreiking positief ontvangen en aangenomen. Het gezamenlijke overleg is opgestart.

² Er zijn methoden om geanonimiseerde data vanuit verschillende bronnen bij elkaar te brengen en zo een beter beeld te krijgen van de geldstroom. Daarvoor is samenwerking met o.m. zorgverzekeraars en andere partijen zoals woningcorporaties en sociale diensten nodig